

A debreceni hármas honvédek nótái

Írta: Super User

 Megjelent: 2018. február 02.

A katonadalok éneklése egy-egy eseményhez, helyzethez kötődik. Békeidőben meghatározóak a bevonulási nóták, a kaszárnyadalok s a menetdalok. A háború azonban a hadseregben lévők életét és az egész társadalom életét is megváltoztatja. A katonadalok rendszerint új tartalmakat nyernek, de újabbak születnek.

A katonadalok éneklése egy-egy eseményhez, helyzethez kötődik. Békeidőben meghatározóak a bevonulási nóták, a kaszárnyadalok s a menetdalok. A háború azonban a hadseregben lévők életét és az egész társadalom életét is megváltoztatja. A katonadalok rendszerint új tartalmakat nyernek, de újabbak születnek.

A debreceni császári és királyi 39. gyalogezred bakanótái már egy korábbi cikkben olvashatóak voltak, most következzenek a magyar királyi 3. honvéd gyalogezred kedvelt dalai!

"Amióta a 39-ik gyalogezredet Debrecenből elhelyezték, különösen jól megy itt a hármas honvédbakáknak a sorja. A cívisváros, bár idegenbe került hős fiait sem hagyja el, a messze Csehországban is érezteti velők nagy szívének melegségét, az itthon szolgáló honvédeket még nagyobb melegséggel veszi körül. Ahármas honvédeké lett a Katona-Otthon – a 39-eseknek Königratzben és Jaromirsban külön kellett felállítani – s ebben a barátságos intézményben nyilvánul meg legközvetlenebbül a hajdúfiúk igaz, magyar kedélye. Itt búcsúztatnak el minden menetszázadot nótaszóval, de nem a cseh-banda cintányéros muzsikája mellett, hanem a legkedveltebb debreceni cigányprímások – az öreg Magyar Imre, a Kiss Béla, meg a Rácz-fiúk – húzzák a honvédbakáknak legkedvesebb nótáikat, amelyekben hej de sok sóhaj száll a Doberdóra. A hármas honvédbakák nótáiból mutatunk be egy színes kis bokrétát az alábbiakban:

Megy a gőzös, ripeg-ropog a kereke,
Hármas honvéd hajlik ki belőle.
A csákója szépen ragyog,
Látod, babám, én is hármas honvédbaka vagyok.
Megy a gőzös, ripeg-ropog a kereke,
Nemzeti zászló hajlik ki belőle.
Nemzeti zászló azt jelenti,
Nemsokára Doberdóra fogunk menni.
Megy a gőzös, ripeg-ropog a kereke,
Barna kis lány hajlik ki belőle,
Göndör haját fújja a szél,
Látod babám, hiába szerettél.

Ez a legnépszerűbb daluk, de ugyancsak fűjják – természetesen inkább csak a fiatalabbja – ezt is:

Lányok, lányok debreceni lányok,
Közületek csak egyet sajnálok.

Ha az az egy köztetek nem vóna,
Elválásom (a Doberdóra) százszor könnyebb' vóna.

Ez sem épen az „öreg csontok”-nak való:

Nincsen olyan kis leány Debrecenben,
Kinek nincsen bakája,

Akinek az oldalán

Minden este ott nem lóg a bakája

Párja nélkül a szegényke oly árva,

Mint aki az egyesbe van bezárva,

Nincsen olyan kis leány Debrecenben,

Akinek nincsen bakája.

Jaj de hosszú a liget,

Bár csak soha ki ne érnénk belőle.

Barna kis lány megijed,

Hármás honvéd odaugrik melléje,

Átöleli, odarántja magához,

Csókot nyom az ici-pici szájára

Nincsen olyan kis leány Debrecenben,

Kinek nincsen bakája.

Jókedvű kis bakanóta ez is:

Ennek a kis lánynak,

Ennek a kis lánynak,

Dombon van a háza.

Magos jegenyefa, magos jegenyefa

Áll az udvarába.

Sűrű a levele, lehajlik az ága,

Hármás honvédbaka, hármás honvédbaka

Jár az udvarába.

Ennek a kis lánynak,

Ennek a kis lánynak,

Hosszú a szoknyája.

Mondtam az anyjának, mondtam az anyjának,

Vágjon el belőle,

Azt mondta az anyja, nem vág el belőle,

Hármás honvédbaka, hármás honvédbaka,

Lesz a szeretője.

Nincs szebb virág a pünkösdi rózsánál.

Nincs jobb ember a mi századosunknál.

A debreceni 3. honvéd
gyalogezred káplárja

Jobbszemére vágja tisztis csákóját,
Háborúba vezeti a századját.
Hármas honvéd, ha kimegy a Nyulasra,
Százados úr az imáját - fúvatja.
Ezredkürtös elfújja az imáját,
Isten áldjon hármashonvéd regruták.
Ti meg lányok öltözzetek fehérbe.
Úgy álljatok a kaszárnya elébe.
Rúgjátok be a kaszárnya rácsos kapuját,
Úgy sirassa minden lány a babáját.

Mély hangulat száll föl ezekből a dalokból:

Levelet hozott a tábori posta,
Minden baka a magáét olvassa.
Egy legénynek a rózsája
Azt írta a rózsaszínű kártyára (hogy):
Úgy verekedj édes rózsám,
Hogy a cárnak ne maradjon kozákja.
Levél ment a szőke Tisza partjára,
Olvassa egy barna legény babája:
Édes rózsám, kis galambom,
Gondolom, hogy a végéig kitartunk.
Hazamegyünk nemsokára,
Elfogyott már a cár minden kozákja.
Anyám, anyám, kedves édes anyám.
De szomorú vasárnap délután.
Házunk előtt kilenc cigány húzza,
Engem pedig visznek a Doberdóra.
Hármas honvéd kész az indulóra,
Főhadnagy úr a parancsot adja:
Szuronyt szegez, rohanj csak előre,
Rá se gondolj a régi szeretődre!
Debreceni Nagyerdőben szépen szól a nóta,
Viszi a szél messze földre, el a Doberdóra,
Hármas honvéd szívéhez kap . . .
Golyó ment beléje,
De a lelkét magyar nóta
Viszi föl az égbe.

A nóta az élete a hármashonvédbakának, amint énekl, ha meg hal is – magyar hősként – a lelkét magyar nóta viszi föl az égbe . . . (dr. sz. I.)"

Forrás: Pesti Hírlap XXXVIII. évf. 13,144.szám 1916.július 30. 13.p., Budapesti Hírlap 239. sz. 1916. augusztus 28. 6.p.

Kép forrása: Színházi élet XXVIII. évf. 45. sz. 1938. október 29. 13.p.

 Készült: 2017. május 06.

[debreceni alakulatok \(/component/tags/tag/debreceni-alakulatok\)](/component/tags/tag/debreceni-alakulatok)

[3. honvéd gyalogezred \(/component/tags/tag/3-honved-gyalogezred\)](/component/tags/tag/3-honved-gyalogezred)

[olvasnivaló \(/konyvtar/olvasnivalo\)](/konyvtar/olvasnivalo)